YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)
15 päivänä maaliskuuta 2001 *

Yhdistetyissä asioissa C-279/99, C-293/99, C-296/99, C-330/99 ja C-336/99,

jotka Commissione tributaria di primo grado di Trento (Italia) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Petrolvilla & Bortolotti SpA

vastaan

Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento (C-279/99),

Energy Service Srl

vastaan

Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento (C-293/99),

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Pavarini Components SpA

vastaan

Direzione delle Entrate per la Provincia di Trento (C-296/99),

Hôtel Bellavista di Litterini Valter e Nadia Snc,

Cattoni Hôtel Plaza di Cattoni Gian Carlo e C. Snc ja

Villa Luti Srl

vastaan

Ufficio Imposte Dirette di Tione di Trento ja

Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento (C-330/99),

ja

Tumedei SpA

vastaan

Centro di Servizio delle Imposte Dirette e Indirette di Trento (C-336/99),

ennakkoratkaisun pääoman hankinnasta kannettavista välillisistä veroista 17 päivänä heinäkuuta 1969 annetun neuvoston direktiivin 69/335/ETY (EYVL L 249, s. 25), sellaisena kuin se on muutettuna 10.6.1985 annetulla neuvoston direktiivillä 85/303/ETY (EYVL L 156, s. 23), tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ilmoitettuaan kansalliselle tuomioistuimelle aikovansa ratkaista asian perustellulla määräyksellä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti,

varattuaan tältä osin pääasian asianosaisille, jäsenvaltioille ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa tarkoitetuille toimielimille mahdollisuuden huomautusten esittämiseen,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Commissione tributaria di primo grado di Trento on esittänyt 29.4.1999 (asia C-330/99), 13.5.1999 (asia C-336/99) ja 10.6.1999 (asiat C-279/99, C-293/99 ja C-296/99) tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 26.7.1999 (asia C-279/99), 5.8.1999 (asia C-293/99), 6.8.1999 (asia C-296/99), 2.9.1999 (asia C-330/99) ja 10.9.1999 (asia C-336/99), EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen pääoman hankinnasta kannettavista välillisistä veroista 17 päivänä heinäkuuta 1969 annetun neuvoston direktiivin 69/335/ETY (EYVL L 249, s. 25), sellaisena kuin se on muutettuna 10.6.1985 annetulla neuvoston direktiivillä 85/303/ETY (EYVL L 156, s. 23; jäljempänä direktiivi), tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty riita-asioissa, joissa asianosaisina ovat Italiaan sijoittautuneet yritykset ja Italian veroviranomaiset ja jotka koskevat hakemuksia, jotka nämä yritykset ovat tehneet niiden nettovarallisuudesta kannettavana verona maksetun määrän palauttamisesta.

3 Pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavien verotuksellisten esteiden poistamiseksi direktiivillä pyritään muun muassa yhdenmukaistamaan ne säännökset, jotka koskevat yhteisössä yhtiöpääoman hankinnasta kannettavien verojen määräämistä ja kantamista (ks. asia C-4/97, Nonwoven, tuomio 27.10.1998, Kok. 1998, s. I-6469, 3 kohta).

4 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa luetellaan ne toimet, joista pääoman hankintavero on kannettava, ja sen 2 kohdassa mainitaan toimet, joista tällainen vero voidaan kantaa.

5 Direktiivin 10 artiklassa mainitaan ne toimet, joista pääoman hankintaveron lisäksi ei voida kantaa muita veroja. Näihin toimiin kuuluvat direktiivin 4 artiklassa tarkoitetut toimet.

6 Yrityksen nettovarallisuudesta kannettava vero otettiin käyttöön Italian verojärjestelmässä 30.9.1992 annetulla asetuksella (decreto-legge) nro 394 (Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana nro 230, 30.9.1992). Verovelvollisia ovat erityisesti pääomayhtiöt, osuuskunnat ja keskinäiset vakuutusyhtiöt sekä sellaiset julkiset ja yksityiset elimet, jotka eivät ole yhtiöitä mutta jotka yksinomaisesti ja/tai pääasiallisesti harjoittavat elinkeinotoimintaa, samoin kuin sellaiset luonnolliset henkilöt, jotka harjoittavat elinkeinotuloja tuottavaa toimintaa (ks. em. asia Nonwoven, tuomion 9 kohta).

7 Veron määräytymisperusteena on tilikauden päättyessä laaditusta taseesta ilmenevä, kyseisen tilikauden voitolla vähennetty nettovarallisuus, johon kuuluu erilaisia eriä, muun muassa merkitty yhtiöpääoma, vaikkei sitä olisi vielä maksettu (ks. em. asia Nonwoven, tuomion 10 kohta).

8 Pääasioiden kantajien on pitänyt maksaa yritysten nettovarallisuuden perusteella määräytyvä vero eri verotuskausilta vuosilta 1992—1997. Koska he eivät saaneet

veroviranomaisilta vastausta näille jättämiinsä hakemuksiin, joilla he olivat vaatineet kyseisen veron palauttamista, he nostivat 30.7.1997 ja 17.6.1998 välisenä aikana ennakkoratkaisukysymyksen esittäneessä tuomioistuimessa useita kanteita kyseisten hakemusten implisiittisestä hylkäämisestä.

9 Yhteisöjen tuomioistuin antoi 27.10.1998 edellä mainitussa asiassa Nonwoven tuomion, jossa se totesi, että direktiivi ei estä yrityksen nettovarallisuuden perusteella määräytyvän veron kaltaisen veron kantamista pääomayhtiöiltä.

10 Pääasian kantajat väittävät kansallisessa tuomioistuimessa, että tätä yleisin sanankääntein muotoiltua vastausta on tarkennettava erityisesti siltä osin, kuin se koskee yhtiöpääoman sisällyttämistä veron määräytymisperusteeseen. He väittävät, että kyseinen vero on yhtiöpääomaan kohdistuessaan pääoman hankintavero tai että sillä direktiivissä asetetun kiellon vastaisesti on ainakin vastaava vaikutus kuin pääoman hankintaveron uudelleenkantamisella.

11 Commissione tributaria di primo grado di Trento on sille esitettyjä perusteluja tutkittuaan päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, joka on samansisältöinen kaikissa viidessä päätöksessä:

"Onko menettely, jossa 30.9.1992 annetun asetuksen nro 324 nojalla useina vuosina on kannettu vuotuinen 0,75 prosentin suuruinen suhteellinen vero

ainoastaan siitä nettovarallisuuden osatekijästä, joka muodostuu yksinomaan vuosittaisesta taseesta ilmenevästä yhtiöpääomasta, josta on jo kannettu yhden prosentin suuruinen pääoman hankintavero, yhteensopiva yhteisön oikeuden ja erityisesti 17.7.1969 annetun direktiivin 69/335/ETY kanssa?"

12 Nämä viisi asiaa on yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 21.9.1999 antamalla määräyksellä yhdistetty kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomiota varten.

13 Heti aluksi on syytä todeta, että esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joten asia on syytä työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti ratkaista perustellulla määräyksellä.

14 Yhteisöjen tuomioistuin on näet edellä mainitussa asiassa Nonwoven annetun tuomion 21 kohdassa todennut, että pääasiassa kyseessä olevan varallisuusveron kaltainen vero ei edellytä minkäänlaisia pääomien tai varallisuuden siirtotoimia eikä se siis vastaa yhtäkään direktiivin 4 artiklassa, johon 10 artiklassa viitataan, lueteltua veronalaista tointa.

15 Saman tuomion 22 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että vaikka pääasiassa kyseessä olevan veron määräytymisperusteessa otetaan huomioon merkityn pääoman määrä, josta on kannettava tai josta voidaan kantaa pääoman hankintaveroa, tämä pääoma on vain yksi yrityksen nettovarallisuuden osatekijöistä. Tästä pääomasta kannettavan veron määräytymisperuste määräytyy nimittäin useiden tase-erien, muiden muassa rahastojen, varojen ja edellisiltä tilikausilta siirrettyjen voittojen sekä kuluvan tilikauden ja aikaisempien tilikausien tappioiden, yhteisvaikutuksen perusteella.

16 Nämä seikat huomioon ottaen yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Nonwoven annetun tuomion 24 kohdassa katsonut, että pääasiassa kyseessä olevan veron kaltainen vero ei ole pääoman hankintavero eikä mikään muukaan vero, jolla olisi samat ominaispiirteet kuin kyseisellä verolla.

17 Tuon tuomion perusteluista ilmenee, että tämä toteamus on esitetty ottaen huomioon se, että yhtiöpääoma sisältyy veron määräytymisperusteeseen.

18 Tästä syystä edellä mainitussa asiassa Nonwoven annetusta tuomiosta voidaan selvästi päätellä, ettei yhtiöpääomaa ole syytä erottaa veron määräytymisperusteesta eikä käsitellä tämän perusteen määräytymiseen vaikuttavista muista tekijöistä erillään.

19 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että direktiivi ei estä kantamasta pääomayhtiöiltä yritysten nettovarallisuuden perusteella määräytyvän veron kaltaista veroa silloinkaan, kun kyseinen vero kannetaan nettovarallisuudesta, johon sisältyy vuosittaisesta taseesta ilmenevä yhtiöpääoma.

Oikeudenkäyntikulut

20 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Commissione tributaria di primo grado di Trenton 29.4.1999, 13.5.1999 ja 10.6.1999 tekemillään päätöksillä esittämän ennakkoratkaisukysymyksen seuraavasti:

Pääoman hankinnasta kannettavista välillisistä veroista 17 päivänä heinäkuuta 1969 annettu neuvoston direktiivi 69/335/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 10.6.1985 annetulla neuvoston direktiivillä 85/303/ETY, ei estä kantamasta pääomayhtiöiltä yritysten nettovarallisuuden perusteella määräytyvän veron kaltaista veroa silloinkaan, kun kyseinen vero kannetaan nettovarallisuudesta, johon sisältyy vuosittaisesta taseesta ilmenevä yhtiöpääoma.

Annettiin Luxemburgissa 15 päivänä maaliskuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

M. Wathelet

ensimmäisen jaoston puheenjohtaja